

Omsorgsetikk og diakoni

En av nestorene innenfor norsk diakoniteologi, dr. theol og seniorforsker Øyvind Foss ved Universitetet i Stavanger, har i boken "Omsorgsetikk. Søkelys på omsorgens motivasjon" gjort et dypdykk i en del sentrale problemstillinger hentet fra dagens diakonisamtale – problemstillinger som har bred interesse så vel fra et teologisk som et praktisk kirkelig synspunkt.

Av Olav Fanuelson

Utgangspunktet er spenningen mellom den allmenne omsorg for mennesker i nød som bygger på universelle verdier og er kjent i alle religioner og kulturer, og den mer kristne eller kirkelige omsorg. Dette er en spenning som fordrer en mer teoretisk refleksjon men også påvirker den daglige praksis i den grad diakonien skal samarbeide med den offentlige omsorg og diakoninstitusjonene rekrutterer en rekke medarbeidere som ikke spesifikt bekjenner kristen tro.

Foss tar utgangspunkt i omsorgens motivasjon og liknelsen om den barmhjertige samaritan og beskriver i korte trekk den omsorgsmotivasjon som kommer til uttrykk hos teologen og filosofen Knud E. Løgstrup, filosofen Paul Ricoeur, filosofen Emanuel Levinas og sykepleieforskeren Kari Martinsen. Alle fire gir hver på sitt vis en fordypet innsikt i omsorgens vesen, riktignok ut fra mer allmenne filosofiske ideer, men det spørsmålet som er nærliggende er om ikke det er grunn for en større tilnærming mellom en teologisk og en human motivasjon, som den tyske teologen Gerd Theissen gjør seg til talsmann for.

Det er i grunnen dette perspektiv Foss forfølger og han viser på en rekke områder at omsorg for andre, enten den skjer på det profesjonelle plan eller privat, kun har én kvalitet, den humane

og respektfulle handling, uavhengig av trosperspektivet. Det kristne perspektivet kommer ifølge Foss til uttrykk i diakoniens egenart, det vil si dens spiritualitet, som ikke går på omsorgens praksis, men på dens åndelige og liturgiske rammebetingelser. Derfor er det utenkelig at diakonien skal miste sitt evangeliske fotfeste i den kristne menighet.

Spørsmålet er allikevel hvordan handlingen kan skje uavhengig av trosperspektivet og hvordan omsorgens praksis kan skilles fra diakoniens spiritualitet. Et dypdykk i praksisforståelsen vil sannsynligvis vise at praksis innebærer et menneskesyn, en kunnskapsbase og et verdisyn som fordrer en forankring og tolkningsramme. Her tror vi diakoniens spiritualitet i videste forstand kan ha noe å bidra med. Når det er sagt er det klart at Foss med sitt bidrag gir en god innføring i et av de sentrale spenningsfelt i dagens diakoniforståelse.

Øyvind Foss:

Omsorgsetikk

Søkelys på omsorgens motivasjon
Cappelen Akademisk forlag
Oslo 2005

...å få til noe sammen

- Hva er det beste med jobben din?
- Det er å få til noe sammen når vi jobber mot et mål og er usikre på om vi kan klare det, sier Solveig Kristiane Tjernæs (28) som er ungdomsdiakon i Eidsberg.

Solveig Kristiane er intervjuet i spalten «menighets-arbeideren» i Vårt Land og viser til de store konfirmantleirene som eksempel på å få til noe sammen. – Eller konfirmantmusikalen vi framførte i februar, som vi hadde satt sammen selv, og som ble en suksess. Det var et kick.

Solveig Kristiane Tjernæs søkte jobben i Østfold fordi hun hadde lyst å jobbe med ungdom, like etter diakonutdanningen ved Menighets-søsterhjemmet i Oslo. Hun jobber i en hel kommune i Indre Østfold med fire menigheter. Mysen er tettstedet. Hun jobber mot ungdomsskolen og videregående og har en variert arbeidsdag med mye konfirmantarbeid. I tillegg har hun startet en dansegruppe. Korarbeid og fritidsklubb hører også med.

- Hvor kommer de spesifikt diakonale inn?

- I de fire årene jeg har hatt jobben har jeg ved medleder i en sorgegruppe for ungdom i alderen 13 – 20. I tillegg samtaler jeg med ungdom enkeltvis. Det kan en «vanlig» ungdomsarbeider også gjøre, men jeg tror min faglige bakgrunn gir meg gode forutsetninger for deler av jobben, sier ungdomsdiakon Solveig Kristiane Tjernæs blant annet til Vårt land.